

ČIERNE DIERY • SVETLO • HVIEZDY • HMOTA • PÁS ASTEROIDOV

SLNEČNÁ SÚSTAVA • NEUTRÓNOVÁ HVIEZDA • TEMNOTA • SVETLO • HMOTA • MESIAC • PLANĚTY

Obsahuje
**NAJNOVŠIE
INFORMÁCIE
O ČIERNYCH
DIERACH!**

GREGOROVE TAJNÉ VÝPRAVY DO VESMÍRU

LUCY a STEPHEN

HAWKINGOVCI

MESIAC • ČIERNE DIERY • PLANĚTY • HMOTA • NOČNÁ OBLOKA

**GREGOROVE
TAJNÉ VÝPRAVY
DO
VESMÍRU**

Podrobnosti o knihách Stephena Hawkinga
pre dospelých nájdete na adresách:

www.hawking.org.uk

www.rbooks.co.uk

www.georgessecretkey.com

Obrázok na predsádke:

Táto snímka s vylepšenými farbami hmloviny okolo hviezdy Éta (η) Carinae
ukazuje oblasť s priemerom 50 svetelných rokov.

Lucy a Stephen
HAWKINGOVCI

s Christophom Galfardom

Ilustroval Garry Parsons

sloart

Copyright © Lucy Hawking 2007
Illustrations by Garry Parsons
Illustrations/Diagrams copyright © Random House Children 's Books, 2007
(Diagrams by Dynamo Design)
Translation © Juraj Kubica 2008
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2008

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováná ani šírená v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek prostriedkami, či už elektronickými alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-8085-496-6

S láskou pre Williama a Georga

Prasiatka sa nemôžu len tak vypariť, premýšľal v duchu Gregor, zatiaľ čo sa zhora díval na dno úplne prázdneho chlievika. Vyskúšal zavrieť oči a opäť ich otvoriť, aby sa presvedčil, či nejde len o nejaký príšerný optický klam. Keď sa však opäť pozrel dovnútra, prasiatko tam ešte vždy chýbalo a nikde v okolí nebolo vidieť jeho zablatené ružové telo. Vlastne, keď Gregor situáciu preskúmal znovu, bolo to ešte horšie. Všimol si, že bočné dvierka chlievika boli dokorán, čo znamenalo, že ich niekto nezavrel tak, ako mal. A ten niekto bol pravdepodobne on sám.

„Gregorko!“ volala na neho mama z kuchyne. „O minútku začnem variť polievku, takže o hodinu budeme jesť. Máš už spravené úlohy?“

„Áno, mami,“ zakričal naspäť s falošne veselým hlasom.

„Ako sa má prasiatko?“

„Má sa dobre! Celkom dobre!“ odpovedal so stiahnutým hrdlom. Pridal k tomu niekoľko krátkych zakvičaní, nech to znie, ako keby bolo všetko v poriadku – v tejto ich malej záhradke plnej zeleninových záhonov a jedného neprehliadnuteľného, hoci teraz záhadne zmiznuté-

ho, prasiatka. Zakročkal ešte niekoľkokrát pre efekt – bolo veľmi dôležité, aby mama nevošla do záhrady skôr, než si stihne vymyslieť nejaký plán. Jediný problém bol v tom, že nemal ani potuchy, ako nájde prasa, dostane ho do chlieva, zavrie dverka a stihne sa vrátiť na večeru. Rozmýšľal nad tým, ako to všetko zariadiť a posledná vec, ktorú teraz potreboval, boli jeho rodičia, ktorí by stáli nad ním skôr, než by mal poruke všetky potrebné odpovede.

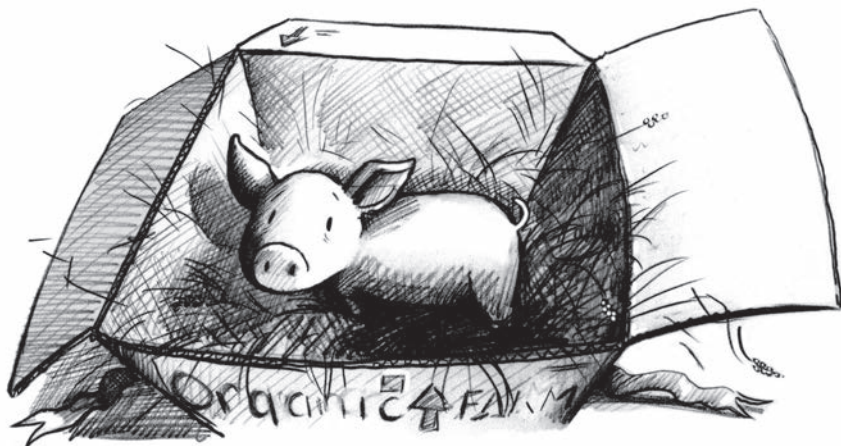
Gregor dobre vedel, že jeho prasiatko nie je u rodičov veľmi populárne. Mama ani otec nikdy nechceli v záhrad-

ke za domom chovať

prasa a obzvlášť táto zvykol poriadne škripať zubami, vždy keď si spomenul, kto žije za ich zeleninovou hriadkou.

Prasiatko dostal ako darček: v jeden chladný vianočný večer pred niekoľkými rokmi sa objavil na ich prahu balík, z ktorého sa ozývalo kvičanie a funenie. Keď ho Gregor otvoril, našiel vo vnútri veľmi nasrdené ružové prasiatko.

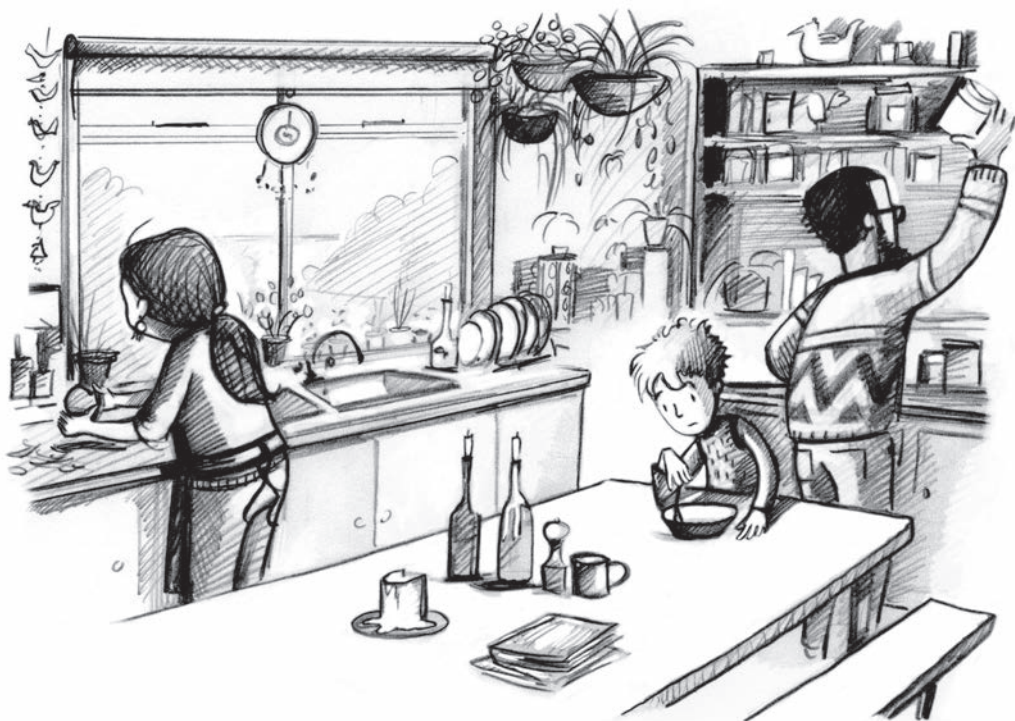

Opatrne ho vybral zo škatule a s potešením pozoroval, ako sa jeho nový priateľ šmýka na tenučkých kopýtkach okolo vianočného stromčeka. Na darčeku bol prilepený odkaz. Písalo sa v ňom: „*Moji drahí! Veselé Vianoce! Tento malý kamoško hľadá domov – môžete ho prichýliť? S láskou Starká.*“

Otecko nebol nadšený novým členom rodiny. Veď len preto, že je vegetarián, nemusí mať rád zvieratá. Vlastne mal radšej rastliny. Dá sa s nimi vychádzať oveľa ľahšie: nenarobia neporiadok ani nezanechávajú zablatené stopy paprčiek na kuchynskej dlážke a určite sa nevlámu do domu, aby pojedli všetky sušienky zabudnuté na stole. Gregor bol však celkom unesený tým, že má vlastné prasiatko. Darčeky, ktoré dostal od mamy a od otca, boli v ten rok rovnako otrasné, ako zvyčajne. Ručne štrikovaný fialovo-oranžový prúžkovaný sveter od mamy mal rukávy, ktoré siahali až po zem; nikdy netúžil dostať súpravu

fláut a len ťažko predstieral nadšenie, keď rozbalil kompostník – sud na kompost do domácnosti, v ktorom sa chovajú červíky.

To, po čom Gregor skutočne túžil – viac než po čomkoľvek inom vo vesmíre – bol počítač. Príliš dobre však vedel, že je celkom nepravdepodobné, že by mu rodičia niečo také kúpili. Nemali radi výdobytky modernej techniky a pokúšali sa žiť, pokiaľ to bolo možné, s čo najmenším počtom takýchto vecí v domácnosti. Želali si prežiť jednoduchý a čistý život. Oblečenie prali ručne a nevlastnili

auto. Dokonca si doma svietili sviečkami, aby nemuseli používať elektrinu.

Všetko to bolo zariadené tak, aby Gregor žil v prírodnom a podnetnom výchovnom prostredí, bez toxických látok, prísad, radiácie a iných zlých vplyvov. Jediným problémom bolo, že pri zbavovaní sa všetkých nebezpečenstiev striehnucich na Gregora sa rodičom podarilo dostať z jeho dosahu veľa vecí, ktoré by ho boli bavili. Čo bavilo Gregorových rodičov – tancovať na majálesoch, chodiť na protestné eko-pochody, alebo mlieť múku, z ktorej piekli vlastný chlieb – Gregora nelákalo. Chcel chodiť do lunaparku a voziť sa na kolotočoch, alebo hrať počítačové hry, a chcel cestovať lietadlom na nejaké veľmi vzdialené miesta. A jediné čo teraz mal, bolo jeho prasiatko.

Bolo to veľmi dobré prasiatko. Gregor mu dal meno Freddy a strávil dlhé šťastné hodiny motaním sa okolo ohrádky chlievika, ktorý tatko postavil v záhradke za domom. Pozoroval, ako Freddy ňuchá v slame, alebo ryje v blate. Ročné obdobia sa striedali, roky plynuli a Gregorove prasiatko rástlo... rástlo... rástlo, až bolo také veľké, že v slabom svetle vyzeralo ako sloník. Čím bol Freddy väčší, tým bol chlievik tesnejší. Prasiatko využilo každú príležitosť, aby mohlo uniknúť a vyvádzať na zeleninových záhonoch v záhradke. Rozdupalo mrkvové vňate, zhrýzalo ružičkový kel a Gregorovej mame objednalo okrasné záhony. Hoci mu mama často opakovala, aké dôležité je milovať všetky živé tvory, v takéto dni sa nevedel zbaviť pocitu, že necíti k jeho prasiatku vždy len lásku.

Rovnako ako tatko, aj mama bola vegetariánka, ale Gregor si bol istý, že ju pri naprávaní niektorého z Freddyho ničivejších výčinov počul naštvane šomrať si popod nos niečo o „klobásach“.

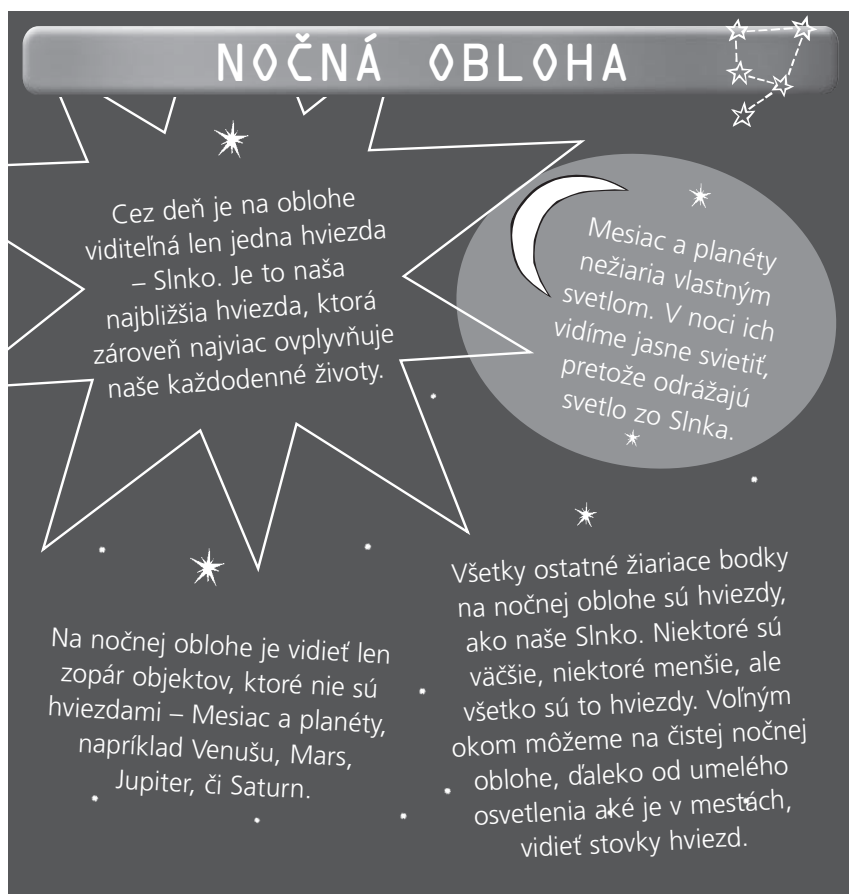
Dnes to však nebola zelenina, čo Freddy zničil. Namiesto zúrivého rytia v záhradke prasa spravilo niečo oveľa horšie. Gregor sa rozhladol a v plote, ktorý oddeľoval Gregorovu záhradu od susednej, zbadal dieru veľkosťou podozrivo vhodnú práve pre jeho prasa. Včera tam ešte určite nebola, lenže včera bol aj Freddy bezpečne zatvorený vo svojom prasačniku. A teraz nebol nikde na dohľad. Znamenalo to len jediné – Freddy v túžbe po dobrodružstve unikol z bezpečia záhradky za domom a vybral sa na skusy niekam, kam vonkoncom nemal ísť.

Susedný dvor je totiž tajomné miesto. V susedstve nikto nebýval, odkedy si Gregor pamätal. Zatiaľ čo všetky ostatné terasové domy v štvrti si udržiavali úhľadné záhradky za domom, v oknách sa večer jagali svetlá a dvere búchali, keď nimi ľudia v rýchllosti vchádzali alebo vychádzali, tento dom len ticho stál – opustený, mŕkvy a tmavý. Žiadne dieťa tam ráno radostne nevýskalo. Žiadna mama nevolala zo zadnej terasy na rodinu, že večera je na stole. Cez víkendy sa odtiaľ nerozliehali zvuky zatĺkania klinčov, ani sa nešíril pach čerstvo natretej farby, pretože tam nikto nikdy neprišiel opraviť poškodené okenné rámy, alebo vyčistiť zanesené odkvapy. Po rokoch zanedbávania sa záhrada vymkla spod kontroly, až to vyzeralo, ako keby na druhej strane plota vyrástla amazonská džungľa.

Na Gregorovej strane plota boli dosky uhladené a natreté, všetky rovnaké a aj veľmi nudné. Boli tu kríčky popínavej fazule dôsledne priviazané ku kolíkom, riadky hlávkového šalátu, našuchorené tmavozelené vňate mrkvy a úhladne okopané zemiaky. Gregor nemohol ani len vykpnúť loptu, pretože by *pleskla* na mamine svedomito ošetrované jahodnísko a rozgníavila by zopár jahôd.

Rodičia Gregorovi vyhradili malý kúsok pôdy, na ktorej mohol pestovať vlastnú zeleninu a dúfali, že ho záhradkárčenie zaujme a možnože z neho vyrastie pestovateľ bio zeleniny. Gregor sa ale oveľa radšej díval hore na oblohu, než dole na zem. Jeho vyhradený kúsok planéty zostal pustý a neobrobený, nebolo na ňom nič len kamenie,

zakrpatená burina a holá pôda, zatiaľ čo on počítal hviezdy na nebi, aby porátal, koľko ich tam vlastne je.

Susedný pozemok bol však úplne iný. Gregor sa neraz vyšťveral na strechu chlievika a pozeral cez plot na neuveriteľne spleť prales na druhej strane. Rozkošatené kríky tvorili útulné malé skrýše, stromy sa tam krútili, ovíjali sa konármi pre chlapca ako stvorenými na štvoranie. Malinčie sa rozliezalo všade navôkol, jeho ostnaté výhonky sa skrúcali v podivuhodných, zvlnených šlahúňoch, ktoré sa navzájom prepletali ako koľaje na železničnej stanici. Po voje v lete prerastali všetky okolité rastliny v záhrade ako zelená pavučina, žlté púpavy vykukovali z každej voľnej škáry a medzi nimi sa zlostne čneli jedovaté boľševníky, ako návštevníci z inej planéty, zatiaľ čo drobné modré nezábudky pôvabne žmurkali z bláznivej zelenej džungle tajomnej záhrady za plotom.

Záhrada za plotom však bola zakázané územie. Gregorovi rodičia vyslovili svoje „nie“ celkom jednoznačne, a tak sa rozplynula jeho predstava využívať susednú záhradu ako rozšírené ihrisko. Nebolo to len obyčajné „nie“, ako zvyčajné nemastné–neslané zákazy druhu: „nechceme aby si to robil v tvojom vlastnom záujme“. Toto bolo to skutočné „NIE“, s ktorým sa nepolemizuje. Rovnaké „nie“, na aké narazil, keď im skúsil pripomenúť, že všetky ostatné deti v škole majú doma televízor, niektoré ho majú dokonca aj vo svojej izbe! Možno by rodičia mohli zvážiť kúpu jedného menšieho televízora... Kvôli televízii si musel vypočuť dlhé otcovo kázanie o tom, ako

mu sledovanie bezduchého braku zanešvári mozog. Keď však šlo o záhradu za plotom, nebola z toho ani len otcova prednáška. Len strohé „NIE“ a basta.

Gregor však chcel vedieť *prečo*. Predvídal, že od otca sa žiadnej ďalšej odpovede nedočká, a tak sa radšej spýtal mamy.

„Gregorko môj,“ povzdychla si a ďalej krájala ružičkový kel a kvaku, ktoré pridávala do cesta na koláč. Mala vo zvyku variť z toho, čo mala poruke a nezatažovala sa tým, či sa suroviny k sebe hodia a vytvoria niečo chutné. „Kladieš priveľa otázok.“

„Chcel som len vedieť, *prečo* nesmiem ísť do záhrady za plotom?“ naliehal ďalej Gregor. „Povedz mi to a ja sa už nebudem až dozajtra na nič pýtať. Sľubujem.“

Mama si utrela ruky do svojej kvetinovej zástery a uchlipla si žihľavového čaju. „Tak dobre, Gregorko,“ začala. „Porozprávam ti ten príbeh, ak mi vymieš cestu na lievance.“ Podala mu veľkú hnedú misu s drevenou varechou a usadila sa, zatiaľ čo Gregor začal miesiť žlté cesto plné zelených a bielych kúskov zeleniny.

„Pred rokmi, keď sme sa sem prisťahovali,“ začala rozprávať mama, „keď si bol ešte celkom maličký, býval v tom dome starec. Vídali sme ho len zriedkakedy, ale pamätám si naň veľmi dobre. Mal najdlhšiu bradu, akú som kedy videla – siahala mu až po kolená. Nikto nevedel aký je starý, ale susedia hovorievali, že tam žije odjakživa.“

„Čo sa s ním stalo?“ spýtal sa Gregor, ktorý medzitým zabudol, že sľúbil neklásť žiadne ďalšie otázky.

„Nikto nevie,“ povedala mamka záhadne.

„Čo tým myslíš?“ pokračoval v otázkach Gregor a prestal miesiť cesto.

„To, čo som povedala. Jedného dňa tam bol, na ďalší deň už nie.“

„Možno odišiel na prázdniny,“ rozmýšľal Gregor nahlas.

„Ak áno, tak sa už nikdy nevrátil,“ odpovedala mama. „Neskôr dom prehľadali, ale nenašla sa po ňom žiadna stopa. Dom je odvtedy prázdny. Nik ho viac nevidel.“

„Páni!“ zvolal Gregor.

„Prednedávnom,“ pokračovala mama fúkajúc si horúci čaj, „sme počuli uprostred noci od vedľa nejaký lomoz a buchot. Bolo vidieť záblesky svetla a počuť hlasy.“

Do domu sa vlámali nejakí vandráci a usadili sa tam. Polícia ich odtiaľ vypratala, ale myslím si, že minulý týždeň sme odtiaľ opäť počuli lomoz. Nevieme, kto v tom dome môže byť. Preto tvoj otec nechce, aby si sa motal okolo, vieš Gregorko?“

Keď sa teraz Gregor zadíval na veľkú čiernu dieru v plote, spomenul si na rozhovor s mamou. Príbeh, ktorý mu rozpovedala, ho neodradil od plánu ísť do záhrady za plotom – stále záhadnej a lákavej. Jedno je však túžba ísť do záhrady za plotom, hoci vedel že tam ísť nesmie a niečo iné je zistiť, že tam *musí* ísť. Odrazu sa mu záhrada za plotom videla byť temnou, strašidelnou, ba priam hrôzostrašnou.

Gregor sa cítil rozpoltený. Jedno jeho ja túžilo kráčať domov, za mihotavým svetlom sviečok a smiešnymi domácimi vôňami kuchyne jeho mamy, zaklapnúť za sebou dvere a opäť sa raz utiahnuť do bezpečia svojej izby. Znamenalo by to však zanechať Freddyho samého a možno i v nebezpečenstve. Nemohol ani požiadať rodičov o pomoc, lebo by sa mohli zhodnúť, že je to posledný čierny bod pri Freddyho mene a poslali by ho preč, nech z neho kdesi spravia slaninu a párky. Gregor sa zhlboka nadýchol a rozhodol sa, že musí vykročiť vpred. Musí ísť do záhrady za plotom.

Zavrel oči a prestrčil sa cez dieru v plote.

Na druhej strane otvoril oči rovno uprostred záhradnej džungle. Nad hlavou mal takú spleť korunu stromov, že takmer nedoviedel na oblohu. Začínalo sa stmievať

a v hustom pralese bolo ešte temnejšie. Gregor ledva videl, kade vedie ušliapaná cestička zľahnutej buriny. Šiel po cestičke a dúfal, že ho privedie k Freddymu.

Brodil sa cez hradby malinčia, ktoré sa mu zachytávalo o šaty a škriabalo ho na nechránenej koži. Zdalo sa, že šľahúne sa za ním v polotme nachahujú, aby zadraptli svoje ostne do jeho ramien a nôh. Nohy sa mu zabárali do zmesi blata, starého lístia a žihľavy mu útočili na kožu svojimi ostro bodavými čepelami listov. Vietor

v korunách stromov nad jeho hlavou neustále nariekavo kvílil a mal pocit, ako keby listy šelestili: „*Bud' opatrný, Gregor, ... opatrný, Gregor.*“

Cestička Gregora privedla na akúsi čistinku za domom. Doteraz nezbadal ani nezačul čo i len náznak stopy po svojom neposlušnom prasiatku. Zrazu na polámaných dlažbočných kameňoch zazrel zablatené prasacie odtlačky.

